

Враховуючи вищезазначене, О. Рябцев формулює висновок про те, що малий бізнес в США працює на дуже спрощених і приємних умовах, що в свою чергу сприяє розвитку економіки [2].

Отже, для України важливим і таким що заслуговує на запозичення є вищеописаний досвід США щодо відсутності необхідності державної реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності з одночасним адміністративно-правовим забезпеченням фінансової дисципліни, включаючи контроль своєчасної та в повному обсязі сплати податків та інших обов'язкових платежів.

Література:

1. Орлова І. М. Зарубіжний досвід правового регулювання діяльності суб'єктів господарювання. *Юридичний вісник*. 2018. № 1 (46). С. 138–143.

2. Рябцев О. Контроль і оподаткування малого бізнесу в США. 17 серп. 2020 р. *Громадська організація «Поступ»*. Media. URL: <https://postup.org.ua/novyny-i-publikatsii/472-kontrol-opodatkuvannya-malogo-bznesu-v-ssha>.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-462-0-13>

ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙ ДЛЯ ПРОТИДІЇ НАРКОЗЛОЧИННОСТІ

Бугера Сергій Іванович

*доктор юридичних наук, старший науковий співробітник,
головний науковий співробітник*

*Міжвідомчий науково-дослідний центр з проблем боротьби
з організованою злочинністю при Раді національної безпеки
і оборони України
м. Київ, Україна*

Розроблений проект Стратегії державної наркополітики на період до 2030 року [1] базується на таких стратегічних пріоритетах, як: удосконалення заходів протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин та їх аналогів, корупції пов'язаної з цим; піджив економічних засад функціонування наркобізнесу; підвищення ефективності боротьби зі злочинами у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів;

підвищення рівня публічної безпеки та спрямованості на протидію організованій наркозлочинності.

Відповідно до звіту Національної поліції України про результати роботи у 2023 році, порівняно з 2022 роком збільшилася на 13% кількість викритих наркозлочинців (з 33,8 тис. до 38,3 тис.), у тому числі щодо збуту наркотичних речовин – на 41% (з 9,9 тис. до 14 тис.), пов'язаних з легалізацією коштів, отриманих від наркотогівлі, – на 56% (з 34 до 53), організацією нарколабораторій – на 69% (з 61 до 103) та наркопритонів – на 95% (з 231 до 450) [2].

Для ефективної протидії наркозлочинності в сучасних умовах важливим є формування відповідних інноваційних підходів, і зокрема, в частині технологічного переоснащення правоохоронних органів на основі практичного зарубіжного досвіду, щодо: використання портативних пристроїв – ідентифікаторів наркотиків з можливістю швидкого одержання результату з високим рівнем точності; задіяння штучного інтелекту для здійснення відеоаналітики, пошуку та аналізу інформації в мережі Інтернет (в т. ч. в даркнеті), прогнозування наркозлочинності; здійснення відеорозвідки з використанням безпілотних літальних апаратів та ін.

Зокрема, в університеті м. Бата (Великобританія) розроблено портативний пристрій – детектор наркотиків, який миттєво виявляє заборонені наркотики з точністю 95%. Пристрій був розроблений за фінансової підтримки Фонду уряду Великобританії, що займається питаннями удосконалення оборони та безпеки (DASA). Цей ультрапортативний, недорогий пристрій є ефективним у виявленні вуличного наркотику – синтетичного канабіноїду спайсу (Spice), Принцип дії пристрою базується на виявленні флуоресцентних властивостей синтетичного канабіноїду. Дослідники працюють над модифікацією пристрою для виявлення всіх синтетичних наркотиків, включаючи бензодіазепіни та опіоїди [3].

Також, компанія Intelligent Fingerprinting, що розташована в м. Кембридж, (Великобританія) розробила портативну систему перевірки (скринінгу) на наркотики на основі відбитків пальців [4]. Система базується на неінвазивній портативній технології, яка виявляє метаболіти наркотиків шляхом аналізу найменших слідів поту, зібраних із відбитків пальців. Система скринінгу є двокомпонентною і складається з одноразових картриджів для відбитків пальців (для збору зразків) із захистом від пошкоджень і портативного аналізатора відбитків пальців DSR-Plus. Портативний DSR-Plus – це високочутливий прилад для вимірювання флуоресценції. Скринінг може здійснюватись за кількома групами наркотиків одночасно (наприклад, опіати, метамфетамін, кокаїн, канабіс та ін.) [5].

Для протидії наркозлочинності також використовується відеоналітика на основі штучного інтелекту. При цьому одним з напрямків використання відеоналітики є швидка ідентифікація наркобізнесу [6]. Зокрема, використовуючи програмне забезпечення, розроблене компанією BriefCam, поліцейський відділ м. Хартфорда (США) виявив незаконну торгівлю важкими наркотиками на окремі вулиці менше ніж за 2 хвилини. При цьому встановлена відеокамера здійснювала зйомку вулиці протягом 12 годин. В процесі відеозйомки проводились такі дії: первинний відбір відеоматеріалів; фільтрування за активністю людей; візуалізація загальної активності людей шляхом створення так званої «теплової карти»; визначення на карті місць найбільшої активності людей та спільних траєкторій руху; визначення головної траєкторії руху людей до будинку де відбувалась торгівля наркотиками; виявлення осіб, що становлять оперативний інтерес [7].

В Туреччині розроблено програмне забезпечення з використанням технології штучного інтелекту – ASENSA, яке допомогло турецьким правоохоронцям розкрити сотні злочинів менш ніж за два роки. Зокрема, було вилучено понад 1,7 тонни героїну, 2,5 тонни канабісу, майже півтонни метамфетаміну, близько 200 кілограмів синтетичного наркотику «бонзай», близько 22 кілограмів кокаїну, 734 тис. таблеток каптагону і майже 200 тис. таблеток екстазі [8].

Необхідно зазначити, що технології штучного інтелекту також кардинально змінюють можливості моніторингу кримінологічної інформації пов'язаної з наркозлочинністю в так званій «темній» частині мережі Інтернет – даркнеті (Darknet). Удосконалені алгоритми забезпечують складне сканування ключових слів і налаштування користувальницьких параметрів, які ефективно ідентифікують та ізолюють незаконну торгівлю наркотиками. Ці автоматизовані процеси на основі штучного інтелекту збирають значну кількість інформації щодо ринкових назв та сленгу пов'язаного з наркотиками, особливостей виробництва, доставки та оплати. Здатність штучного інтелекту аналізувати великі бази даних практично в режимі реального часу має вирішальне значення для протидії наркозлочинності та дозволяє швидше та ефективніше реагувати на нові загрози [9].

Для протидії наркозлочинності також використовується відеорозвідка із задіянням безпілотних літальних апаратів (БПЛА) для виявлення незаконних посівів нарковмісних рослин. Зокрема, БПЛА оснащені тепловізійними камерами, можуть виявляти нарковмісні рослини навіть у випадках їх маскуванню між посівами інших рослин. Також, за допомогою БПЛА можливим є одержання детальних зображень посівів для формування доказової бази [10].

Підсумовуючи, необхідно зазначити, що наркоторгівля це незаконний бізнес, який приносить п'яту частину всіх прибутків від організованої злочинності [11]. Тому вирішення проблем протидії наркозлочинності потребує постійного оновлення стратегічних підходів у цій сфері з урахуванням: наявного практичного зарубіжного досвіду з цього питання, особливостей криміногенної ситуації та тенденцій у зміні методів злочинної діяльності.

Література:

1. Стратегія державної наркополітики на період до 2030 року (проект). URL: <https://moz.gov.ua/uk/proekt-rozporjadzhenja-kabinetu-ministriv-ukraini-proshvallenja-strategii-derzhavnoi-politiki-schodon-narkotikiv-na-period-do-2030-roku->.
2. Звіт Національної поліції України про результати роботи у 2023 році. URL: https://media-www.npu.gov.ua/npu-pre-prod/sites/1/Docs/Dialnist/Richni_zvity/zvit_NPU_2023.pdf.
3. Portable device instantly detects illegal drugs with 95% accuracy. URL: <https://www.bath.ac.uk/announcements/portable-device-instantly-detects-illegal-drug-s-with-95-accuracy/>.
4. Our Company. Intelligent Fingerprinting. URL: <https://www.intelligentfingerprinting.com/about-us-2/>.
5. Drug Testing Technology. URL: <https://www.intelligentfingerprinting.com/technology/>.
6. The Power of AI for Your Video. URL: <https://www.briefcam.com/technology/video-analytics/>.
7. BriefCam Analytics in Action: Identifying a Drug House. URL: <https://www.briefcam.com/resources/videos/briefcam-analytics-in-action-identifying-a-drug-house/>.
8. High-tech ai system clamps down on drug crimes in Turkey. URL: <https://www.dailysabah.com/turkey/high-tech-ai-system-clamps-down-on-drug-crimes-in-turkey/news>.
9. Stone M. Artificial Intelligence and the Fight Against Illegal Narcotics. URL: <https://medium.com/@maxstoneSL/artificial-intelligence-and-the-fight-against-illegal-narcotics-5951ec4f7668>.
10. Drones Help Police Bust Illegal Drug Farms. URL: <https://geospatialworld.net/prime/business-and-industry-trends/crop-hunting-drones-help-police-bust-illegal-drug-farms/>.
11. Drug Trafficking. URL: <https://www.europol.europa.eu/crime-areas/drug-trafficking>.